

เอกสารประกอบการเรียน

กลุ่มสาระ การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ชุดผลิตภัณฑ์จากปลา ภูมิปัญญาบ้านสันเวียงใหม่

เล่มที่ 6 เรื่อง ดอกไม้สวยด้วยเกล็ดปลา

นางพงษ์ธดา ชนวนาน

ครู ชำนาญการ โรงเรียนบ้านสันเวียงใหม่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1

(ก)

คำนำ

เอกสารประกอบการเรียนชุดผลิตภัณฑ์จากปลา ภูมิปัญญาบ้านสันเวียงใหม่ เล่มที่ 6 เรื่อง ดอกไม้สวนด้วยเกล็ดปลา เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการภายในกลุ่มสาระ การใช้เกล็ดปลา ซึ่งเป็นวัตถุดิบที่เหลือทิ้งอยู่มากในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และนำไปประดิษฐ์ เป็นของตกแต่ง เป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ปลูกฝังนิสัยรักการทำงาน รักท้องถิ่นภาคภูมิใจเห็นคุณค่าของท้องถิ่น และการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตในอนาคต ผู้จัดทำจึงได้นำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนได้ ฝึกปฏิบัติและเรียนรู้ตามสถานการณ์จริงตรงกับหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รู้จักการแก้ปัญหา มีค่านิยมที่ดีดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข โดยการนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กับตนเองและครอบครัว

ผู้จัดทำหวังว่าเอกสารประกอบการเรียน เล่มนี้จะช่วยเป็นแนวทางในการนำไปใช้พัฒนาการเรียนการสอน กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนซึ่งเป็นทรัพยากรอันมีค่าที่สำคัญของชาติ ขอขอบคุณ คุณครูณงนิต บุญประสิทธิ์ ครูเชี่ยวชาญโรงเรียนบ้านห้วยแก้ว คุณครูณัฐฉิณี บุญสูง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสาง คุณครูวิไล วัฒนานพร ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพะเยาประสาธน์วิทย์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1 กลุ่มสตรี สหกรณ์ผู้ผลิตปลาส้มบ้านสันเวียงใหม่ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำ ปรีกษา ในการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนชุดนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางพงษ์ลดา ชาน่าน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจง	ค
ทดสอบก่อนเรียน	จ
การเตรียมวัสดุอุปกรณ์	1
ขั้นตอนและวิธีการทำ	4
กิจกรรมที่ 1 การตอบคำถามท้ายบทเรียน	8
กิจกรรมที่ 2 การบันทึกผลการปฏิบัติงาน	9
กิจกรรมที่ 3 การสรุปองค์ความรู้	10
แบบทดสอบหลังเรียน	11
แนวทางการเฉลยคำตอบและเฉลยแบบทดสอบ	14
วิทยากรภายนอกและแหล่งข้อมูล	15
ประวัติผู้จัดทำ	- พิเศษ -

คำชี้แจง

เอกสารประกอบการเรียน ชุดผลิตภัณฑ์จากปลาภูมิปัญญาบ้านสันเวียงใหม่ เล่มที่ 6 เรื่อง ดอกไม้สวยด้วยเกล็ดปลา มี วัตถุประสงค์ เพื่อ

1. ให้มีความรู้และเข้าใจ ขั้นตอนวิธีการประดิษฐ์ดอกไม้จากเกล็ดปลา
2. ฝึกปฏิบัติงานการประดิษฐ์ดอกไม้จากเกล็ดปลาได้
3. ฝึกใช้วัสดุ อุปกรณ์ให้ถูกต้องเหมาะสมกับชนิดของงาน
4. ปลูกฝังนิสัยรักการทำงาน
5. ปลูกฝังความรับผิดชอบ ขยัน ประหยัดและอดออม
6. นำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน และช่วยเหลือครอบครัว
7. ส่งเสริมการนำสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาสร้างมูลค่าเพิ่ม
8. ส่งเสริมให้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในท้องถิ่น
9. ร่วมสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาในท้องถิ่น

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ชุด ผลิตภัณฑ์จากปลาภูมิปัญญาบ้านสันเวียงใหม่ มุ่งเน้นให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง จากวิทยากรในท้องถิ่น โดยผู้จัดทำได้จัดแบ่งเนื้อหาออกเป็นเรื่อง ๆ ดังนี้

- เรื่องที่ 1. อาหารนิยมปลาต้มพะเยา
- เรื่องที่ 2. ปลาต้มฟักรักถิ่นเกิด
- เรื่องที่ 3. ปลาเจ้าเราสืบสาน
- เรื่องที่ 4. ไข่ปลาดองของดีบ้านเรา
- เรื่องที่ 5. ภูมิปัญญาหนังปลากรอบ
- เรื่องที่ 6. ดอกไม้สวยด้วยเกล็ดปลา
- เรื่องที่ 7. ปู๊ยประหยัดน้ำสกัดจากเศษปลา

เอกสารประกอบการเรียนทุกเรื่องประกอบด้วยส่วนของเนื้อหาและกิจกรรม
ท้ายบท ในส่วนของเนื้อหาเป็นการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ขั้นตอนวิธีกา ร และเนื้อหา
จะมีรูปภาพประกอบคำบรรยาย ในส่วนของกิจกรรมท้ายบทประกอบด้วย

1. กิจกรรมที่ 1 การตอบคำถามท้ายบทเรียน
2. กิจกรรมที่ 2 การปฏิบัติงานและบันทึกผล
3. กิจกรรมที่ 3 การสรุปองค์ความรู้
4. แบบทดสอบหลังเรียน
5. แนวทางการเฉลยคำตอบและแบบทดสอบ
6. ประวัติผู้จัดทำชุดกิจกรรมฝึกปฏิบัติ

เอกสารประกอบการเรียน เล่มนี้ จึงเป็นแนวทางการฝึกปฏิบัติงาน และ
พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ ได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามผลการ
เรียนรู้ที่คาดหวัง

ข้อสังเกต

คำถามในกิจกรรมที่ 1-3 เป็นคำถามปลายเปิด ดังนั้นการเฉลยคำตอบ
ในกิจกรรมนี้ จึงไม่สามารถทำได้เพราะการตอบคำถามในแต่ละกิจกรรม เป็นการ
แสดงความคิดเห็นของนักเรียนที่บ่งบอกถึงความรู้ ความเข้าใจและความเป็นตัวตน
ของนักเรียน ซึ่งในการตรวจคำตอบควรใช้ดุลยพินิจของ ครูผู้สอน

แบบทดสอบก่อนเรียน

เรื่อง ดอกไม้สวยด้วยเกล็ดปลา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาททับอักษร ก ข ค ง หน้าข้อ
ที่ถูกต้อง (ข้อละ 1 คะแนน)

1. การประดิษฐ์ดอกไม้จากเกล็ดปลาควรใช้สิ่งใดทำก้านดอก
 - ก. ลวด
 - ข. เชือก
 - ค. กิ่งไม้
 - ง. ทางมะพร้าว
2. ควรเลือกวัสดุใดที่สะดวกและเหมาะสมในการพันก้านดอก
 - ก. กระดาษย่น
 - ข. ฟอราเทป
 - ค. กระดาษสีเขียว
 - ง. เทปหนังไก่สีเขียว
3. ข้อใดสำคัญที่สุดในการประดิษฐ์ดอกไม้จากเกล็ดปลา
 - ก. การเลือกใช้วัสดุ
 - ข. การตัดกลีบดอกไม้
 - ค. การเตรียมวัสดุอุปกรณ์
 - ง. การติดกลีบดอกและใบ

4. ของประดับตกแต่งมีประโยชน์อย่างไร

- ก. ทำให้สะดวก
- ข. ทำให้สวยงาม
- ค. ทำให้เพลิดเพลิน
- ง. ทำให้เป็นระเบียบ

5. เครื่องมือในข้อใดที่ใช้ประกอบส่วนต่างๆ ของดอกไม้ได้สะดวกที่สุด

- ก. คีม
- ข. มีด
- ค. กรรไกร
- ง. กาวแท่งและปืนยิงกาวไฟฟ้า

6. เครื่องมือในข้อใดที่ต้องระมัดระวังในการใช้มากที่สุด

- ก. ลวด
- ข. เกล็ดปลา
- ค. กรรไกร
- ง. ปืนยิงกาวไฟฟ้า

7. ข้อใดไม่ใช่อุปกรณ์ในการประดิษฐ์ดอกไม้จากเกล็ดปลา

- ก. เข็ม
- ข. มีด
- ค. พู่กัน
- ง. กรรไกร

8. การประดิษฐ์ของตกแต่งข้อใดสำคัญที่สุด
- ก. ความทันสมัย
 - ข. ความเป็นประโยชน์
 - ค. ความคิดสร้างสรรค์
 - ง. ความประณีตสวยงาม
9. ข้อใดไม่ใช่ขั้นตอนในการประดิษฐ์ดอกไม้
- ก. ลงมือประดิษฐ์
 - ข. เตรียมวัสดุอุปกรณ์
 - ค. ส่งผลงานให้ครูตรวจ
 - ง. คู่มืออย่างชิ้นงานสำเร็จ
10. จงเรียงลำดับขั้นตอนการประดิษฐ์ดอกไม้จากเกล็ดปลาให้ถูกต้อง
- ก. พันก้านดอก ประกอบกลีบดอก ตัดกลีบดอก ติดเกสร
 - ข. ประกอบกลีบดอก ตัดกลีบดอก ติดเกสร พันก้านดอก
 - ค. ตัดกลีบดอก ติดเกสร ประกอบกลีบดอก พันก้านดอก
 - ง. ติดเกสร ตัดกลีบดอก ประกอบกลีบดอก พันก้านดอก

การประดิษฐ์ดอกไม้จากเกล็ดปลา

ในการประดิษฐ์ดอกไม้จากเกล็ดปลา เป็นการสร้างสรรค์งานประดิษฐ์ โดยใช้สิ่งที่เหลือใช้จากปลาทำให้เกิดประโยชน์ และเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่ม ชิ้นงานที่สำเร็จแล้วสามารถใช้ประดับตกแต่งให้สวยงาม เกล็ดปลาทุกชนิดสามารถนำมาใช้ในการประดิษฐ์ดอกไม้ได้ แต่ถ้าต้องการดอกไม้ประดิษฐ์ขนาดโตๆ ต้องใช้ปลาในและปลาตะเพียน เท่านั้นถึงจะมีเกล็ดปลาที่ใหญ่พอ

การเตรียมวัสดุและอุปกรณ์

1. เกล็ดปลา

2. ฟอราเทป

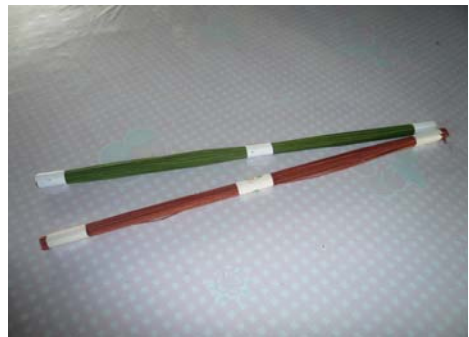
3. ใบไม้สำเร็จรูป

4. เกสรสำเร็จรูป

5. ลวดก้าน

6. กาวแท่ง

7. ปืนยิงกาว

8. เข็ม

9. กรรไกร

10. พู่กัน

11. กระดาษแข็งสี

12. น้ำอุ่น

13. ลีซ้อมผ้า

14 ถ้วย

15. ผ้าเช็ดมือ

ขั้นตอนวิธีการทำ

1. ล้างทำความสะอาดเกลือปลา แล้วตากให้แห้งสนิท

2. นำมาเชื่อมสีแต่ละสีแล้วนำไปตากแดด

3. นำกระดาษแข็งมาตัดเป็นรูปวงกลม

4. ใช้เข็มเจาะกระดาษแข็งให้เป็นรูตรงกลาง 2 รู

5. ใช้ลวดก้านสอดเข้าไปในรูและม้วนลวดยึดกระดาษให้แน่น

6. นำเกล็ดปลามาตัดกลีบดอกตามต้องการ

7. นำมาติดเป็นรูปดอกไม้บนแป้นกระดาษโดยเริ่มจากวงนอกสุด
ไปหาตรงกลางโดยสลับหว่างกลีบดอก

8. นำเกสรมาติดดอกประกอบใบสำเร็จรูปและพันก้านด้วยฟอราเทป

9. ผลงานดอกไม้สำเร็จ

10. นำดอกไม้ที่ทำสำเร็จแล้วมาจัดแจกัน เป็นรูปทรงต่าง ๆ หรือนำไป
เป็นของตกแต่งวัสดุอื่น ๆ ได้

หมายเหตุ ถ้าเป็นเกี๊ยวปลาขนาดเล็กสามารถนำมาติดเป็นดอกไม้ได้เลย
โดยไม่ต้องตัดเกี๊ยวปลา

กิจกรรมที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านคำถาม แล้วเขียนคำตอบมาให้เข้าใจ

1. เกล็ดปลาที่นิยมนำมาประดิษฐ์ดอกไม้ได้แก่

ตอบ

2. ใ้บอกวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการประดิษฐ์ดอกไม้จากเกล็ดปลา มีอะไรบ้าง

ตอบ

.....

.....

3. ใ้บอกขั้นตอนวิธีการประดิษฐ์ดอกไม้จากเกล็ดปลา มาอย่างสั้น ๆ พอเข้าใจ

ตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ใ้นักเรียนบอกประโยชน์ของการประดิษฐ์ดอกไม้จากเกล็ดปลา

ตอบ

.....

5. หลังจากการประดิษฐ์ดอกไม้จากเกล็ดปลา ขั้นตอนสุดท้ายของการทำงานคือ

ตอบ

กิจกรรมที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ปฏิบัติงาน การประดิษฐ์ดอกไม้จากเกสรปลา
และบันทึกผลการปฏิบัติงาน ดังนี้
บันทึกผลการปฏิบัติงาน เรื่อง

อุปกรณ์และเครื่องมือ

.....

.....

.....

ขั้นตอนและวิธีการทำ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ประโยชน์

.....

.....

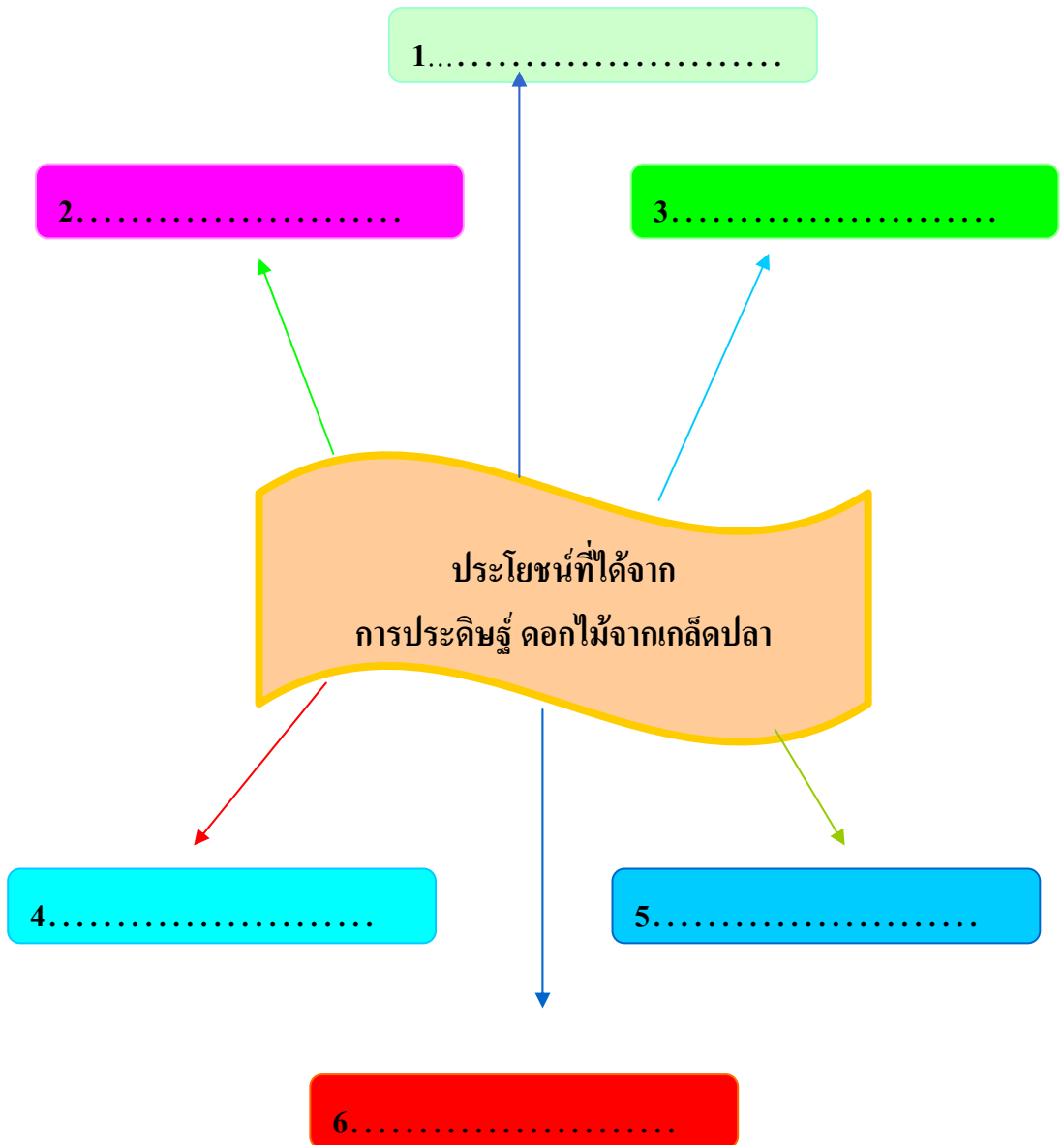
ประมาณราคา

.....

.....

กิจกรรมที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียน เขียนแผนผังความคิด สรุปประโยชน์ที่ได้จากการฝึกปฏิบัติ
ประดิษฐ์ดอกไม้จากเกล็ดปลา

แบบทดสอบ หลังเรียน

เรื่อง ดอกไม้สวยด้วยเกสรดอกไม้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาททับอักษร ก ข ค ง หน้าข้อ
ที่ถูกต้อง (ข้อละ 1 คะแนน)

1. ข้อใดสำคัญที่สุดในการประดิษฐ์ดอกไม้จากเกสรดอกไม้
ก. การเลือกใช้วัสดุ
ข. การตัดกลีบดอกไม้
ค. การเตรียมวัสดุอุปกรณ์
ง. การติดกลีบดอกไม้และใบ

2. ควรเลือกวัสดุใดที่สะดวกและเหมาะสมในการพันก้านดอก
ก. กระดาษย่น
ข. ฟอรัแทป
ค. กระดาษสีเขียว
ง. เทปหนังไก่สีเขียว

3. การประดิษฐ์ดอกไม้จากเกสรดอกไม้ควรใช้สิ่งใดทำก้านดอก
ก. ลวด
ข. เชือก
ค. กิ่งไม้
ง. ทางมะพร้าว

4. เครื่องมือในข้อใดที่ใช้ประกอบส่วนต่าง ๆ ของดอกไม้ไม้ได้สะดวกที่สุด

- ก. คีม
- ข. มีด
- ค. กรรไกร
- ง. กาวแท่งและปืนยิงกาวไฟฟ้า

5. อุปกรณ์ในข้อใดที่ต้องระมัดระวังในการใช้มากที่สุด

- ก. ลวด
- ข. เกล็ดปลา
- ค. กรรไกร
- ง. ปืนยิงกาวไฟฟ้า

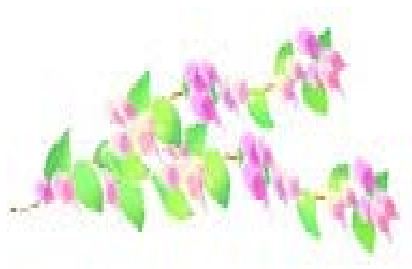
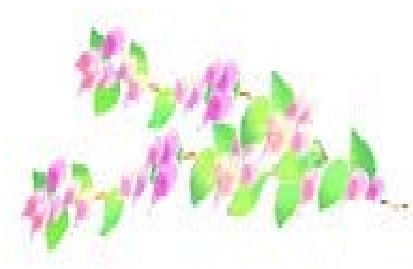
6. ของประดับตกแต่งมีประโยชน์อย่างไร

- ก. ทำให้สะดวก
- ข. ทำให้สวยงาม
- ค. ทำให้เพิดเพลิน
- ง. ทำให้เป็นระเบียบ

7. ข้อใดไม่ใช่อุปกรณ์ในการประดิษฐ์ดอกไม้จากเกล็ดปลา

- ก. เข็ม
- ข. มีด
- ค. พู่กัน
- ง. กรรไกร

8. ข้อใดไม่ใช่ขั้นตอนในการประดิษฐ์ดอกไม้
- ลงมือประดิษฐ์
 - เตรียมวัสดุอุปกรณ์
 - ส่งผลงานให้ครูตรวจ
 - คูตัวอย่างชิ้นงานสำเร็จ
9. การประดิษฐ์ของตกแต่งข้อใดสำคัญที่สุด
- ความทันสมัย
 - ความเป็นประโยชน์
 - ความคิดสร้างสรรค์
 - ความประณีตสวยงาม
10. จงเรียงลำดับขั้นตอนการประดิษฐ์ดอกไม้จากเกสรัดปลาให้ถูกต้อง
- พันก้านดอก ประกอบกลีบดอก ตัดกลีบดอก ติดเกสร
 - ประกอบกลีบดอก ตัดกลีบดอก ติดเกสร พันก้านดอก
 - ตัดกลีบดอก ติดเกสร ประกอบกลีบดอก พันก้านดอก
 - ติดเกสร ตัดกลีบดอก ประกอบกลีบดอก พันก้านดอก

เฉลย แบบทดสอบ ก่อนเรียน – หลังเรียน

เรื่อง ดอกไม้สวยด้วยเกล็ดปลา

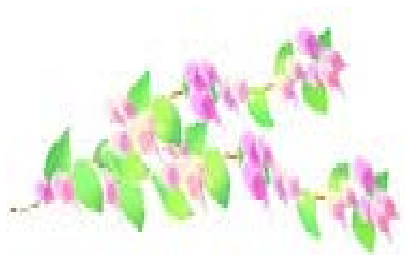
.....

ก่อนเรียน

1. ก
2. ข
3. ค
4. ข
5. ง
6. ง
7. ข
8. ง
9. ค
10. ค

หลังเรียน

1. ค
2. ข
3. ก
4. ง
5. ค
6. ข
7. ข
8. ค
9. ง
10. ค

ประวัติผู้จัดทำ

ชื่อ นางพงษ์ลดา ชนวน่าน
ตำแหน่ง ครู
วิทยฐานะ ชำนาญการ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านสันเวียงใหม่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1
ที่อยู่ปัจจุบัน 18 หมู่ 4 ตำบลบ้านสา อําเภอเมือง
จังหวัดพะเยา 56000
การศึกษา การศึกษาระดับบัณฑิต
วิชาเอก ประถมศึกษา
สถาบัน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

